P! POZITIVNĚ

Číslo 80 | listopad-prosinec 2026 | 14. ročník

Vychází 80. číslo Pozitivně!

Evropský testovací týden na HIV a žloutenky - přijďte na testy

ČSAP

Obsah

3 80 čísel. A jeden velký příběh změny.

4 Když nic nebolí, nemusí být všechno v pořádku - MUDr. Adam Nehaj

7 Evropský týden testování na HIV a hepatitidy B a C, Světový den boje proti AIDS

8 12. Český kongres o HIV / AIDS

9 Tabletová PrEP jednou měsíčně

11 HIV a skrytá rizika cukrovky

12 Kdo dostává prostor na světové konferenci o HIV? Otevřený dopis pro IAS

13 Nádorová onemocnění a život s HIV 1. díl - rakovina prostaty

14 Dolly Parton - velký hlas, ještě větší srdce

15 Jedna tableta týdně by mohla změnit každodenní život s HIV

16 Střípky ze světa vědy

80 čísel Pozitivně!

A JEDEN VELKÝ PŘÍBĚH ZMĚNY

Když vyšlo první číslo časopisu Pozitivně!, vypadalo HIV jinak než dnes. Jinak v ordinacích, jinak ve společnosti a především jinak v životě lidí, kteří se dozvěděli svou diagnózu.

Dnes držíte v rukou už osmdesáté číslo. A když se ohlédneme zpět, je vidět, jak dlouhou cestu jsme společně ušli.

Proměnil se svět HIV a proměnilo se i Pozitivně!. Z časopisu, který přinášel především informace o HIV a jeho léčbě, se postupně stal magazín o životě s HIV. Píšeme nejen o zdraví, psychice, vztazích, sexu, stárnutí, prevenci, léčbě, ale také o předsudcích, diskriminaci a o tom, co znamená žít svůj život naplno.

A právě v tom vidíme smysl Pozitivně! i dnes. HIV už dávno není jen příběhem viru a diagnózy. Je především příběhem lidí. Lidí, kteří pracují, milují, cestují, zakládají rodiny, stárnou, řeší běžné starosti a radosti – zkrátka žijí své životy.

Osmdesát čísel je krásné číslo. Je ale především připomínkou toho, že změna je možná. V medicíně, ve společnosti i v našich postojích.

Děkujeme, že jste těch osmdesát čísel byli s námi. A věříme, že Pozitivně! bude i nadále místem, kde se o HIV nemluví jen jako o diagnóze, ale především jako o součásti skutečných lidských životů. •

— **Jiří Pavlát, předseda představenstva ČSAP**

Když nic nebolí, nemusí být všechno v pořádku

O SEXUÁLNÍM ZDRAVÍ BEZ STUDU

Pohlavně přenosná infekce nemusí ani bolet, ani na sebe upozornit viditelnými příznaky. A když se potíže objeví, návštěvu lékaře často oddaluje stud. Urolog Adam Nehaj v podcastu Život plus vysvětluje, proč se nevyplatí čekat, až problémy samy přejdou, a jak může otevřený rozhovor usnadnit vyšetření i léčbu.

O novém vztahu dokážeme s přáteli mluvit celé hodiny. Zeptat se partnera, kdy byl naposledy na testech, ale může být mnohem těžší. Podobné rozpaky přicházejí i ve chvíli, kdy po sexu zaznamenáme nezvyklé potíže. Místo objednání do ordinace hledáme vysvětlení na internetu a doufáme, že za pár dní bude všechno v pořádku.

Urolog Adam Nehaj se s následky takového čekání setkává ve své praxi. Do ordinace přicházejí muži s rozjetými problémy, někteří až poté, co obtíže delší dobu přehlíželi. Jak upozorňuje v rozhovoru s Alešem Kohoutem:

> „Včasné vyšetření může předejít komplikacím, které zasáhnou i do intimního a partnerského života.“

Ústup potíží ještě neznamená uzdravení

Chlamydiová infekce i kapavka mohou probíhat bez příznaků. Člověk se cítí zdravý, nepozoruje žádnou změnu, a přesto může infekci přenášet dál. Nehaj popisuje situace, kdy se nákaza odhalí až při vyšetřování partnera nebo partnerky. Jeden z dvojice má obtíže, druhý o infekci vůbec neví.

Stejně zavádějící může být úleva, když potíže samy ustoupí. U syfilis se například počáteční vřídek může zahojit i bez léčby, infekce však v těle přetrvává. Vřídek navíc bývá nebolestivý a snadno unikne pozornosti, zvlášť pokud se objeví na hůře viditelném místě nebo v ústech.

Spoléhat pouze na to, jak se cítíme, proto nestačí. O vyšetření má smysl se poradit i bez příznaků, pokud došlo ke kontaktu, při kterém se mohla infekce přenést, nebo pokud ji zjistili u partnera.

Nejtěžší bývá udělat první krok

Praktický lékař, urologie, nebo dermatovenerologie? Nejistota, kam zajít, může návštěvu ordinace zbytečně oddálit. „Obecně ani jedna ta možnost není špatná,“ říká Nehaj. Za větší problém považuje, když člověk nevyhledá pomoc vůbec.

Začít lze u praktického lékaře, který doporučí další postup. Na pohlavně přenosné infekce se zaměřuje dermatovenerologie, urolog řeší mimo jiné potíže močových cest a mužského pohlavního ústrojí.

Nehaj se setkává také s pacienty, kteří přicházejí s vlastní diagnózou nalezenou na internetu nebo s pomocí umělé inteligence. Někteří už mají za sebou hodiny čtení a obavy z nejhorších scénářů. Informace mohou pomoci připravit si otázky, konkrétní příčinu obtíží ale určí až vyšetření.

Pro lékaře je důležité vědět, kdy potíže začaly, jaký kontakt jim předcházel a zda při něm byla použita ochrana. Právě tyto

Adam Nehaj

okolnosti se někdy říkají nejobtížněji. Jejich zatajování však může cestu k diagnóze a správné léčbě prodloužit. „Jsme lékaři, setkáváme se s tím často," připomíná Nehaj.

Otevřenost přitom potřebuje fungovat na obou stranách. Lékař popisuje, že si s pacienty důležité informace znovu prochází a ověřuje, čemu porozuměli. Ve stresu totiž snadno přeslechneme i podstatnou věc. Zeptat se znovu na léčbu, kontroly nebo návrat k sexu je zcela namístě.

Kondom pomáhá i při orálním sexu

Kondom při správném a důsledném používání výrazně snižuje riziko přenosu řady infekcí. Význam má také při orálním sexu, což podle Nehaje některé pacienty stále překvapuje.

Ani kondom ovšem nezakrývá všechna místa, kterými se mohou některé infekce přenášet. U HPV může dojít k přenosu také kontaktem kůže v okolí genitálu. Prevenci je proto vhodné doplnit dalšími možnostmi, například očkováním a testováním podle individuální situace.

V rozhovoru zaznívá i otázka na PrEP, tedy léky k prevenci HIV. Jejich účinek se týká HIV; před kapavkou, chlamydiemi nebo syfilis nechrání. Součástí péče při užívání PrEP jsou proto pravidelné kontroly a testování na další infekce. Nehaj zároveň upozorňuje, že vztah mezi užíváním PrEP a výskytem jiných infekcí nelze vysvětlit jednoduchou zkratkou.

HPV se týká i mužů

HPV si často spojujeme s rakovinou děložního hrdla a očkováním dívek. Tyto viry ale mohou způsobovat zdravotní problémy také mužům. Některé typy vyvolávají genitální bradavice, jiné souvisejí s rozvojem nádorů, například penisu nebo části hltanu.

O možnostech očkování se proto mohou poradit obě pohlaví, například se svým praktickým lékařem. Vakcína působí preventivně, neléčí ani již přítomnou infekci, ani vzniklé bradavice. Zda může být přínosná i po zahájení sexuálního života nebo po předchozím setkání s HPV, je vhodné probrat individuálně.

Léčba nekončí u předepsaných antibiotik

Chlamydie, kapavka a syfilis patří mezi bakteriální infekce, které lze léčit antibiotiky. Konkrétní postup se ale liší a patří do rukou lékaře. U kapavky navíc léčbu komplikuje rostoucí odolnost bakterií vůči antibiotikům. ●

Celý rozhovor s MUDr. Adamem Nehajem si můžete poslechnout v podcastu Život+

https://www.zijupozitivne.cz/podcast

Pokračování článku si můžete přečíst na stránce: https://bit.ly/Sexualni_Zdravi ↗

— **PŘIPRAVILA MARKÉTA**

Copyright © 2025 Merck & Co., Inc., Rahway, NJ, USA a přidružené společnosti.
Všechna práva vyhrazena.

Merck Sharp & Dohme s.r.o.
Na Valentince 3336/4, 150 00 Praha 5, Česká republika, IČO: 28462564
Tel.: +420 277 050 000, e-mail: dpoc_czechslovak@msd.com, www.MSD.cz

CZ-NON-00626 (v2.0) • Datum přípravy:10/2025

MSD

Evropský týden testování na HIV a hepatitidy B a C, Světový den boje proti AIDS

TAKÉ LETOS VYJEDOU V ČESKÝCH MĚSTECH OSVĚTOVÉ TRAMVAJE A ROZSVÍTÍ SE SVĚTLO PRO AIDS

Evropský týden testování 23.-30. listopadu 2026

Přijďte se během Evropského testovacího týdne bezplatně a anonymně otestovat na HIV, syfilis a hepatitidu B a C do checkpointů ČSAP. Kromě tohoto týdne jsou do 31. 12. 2026 z důvodu vyčerpání dotačních prostředků testy na syfilis a žloutenky B a C zpoplatněné.

Testování v našich testovacích centrech je anonymní a není potřeba se předem objednávat. Infekce se netestují automaticky ani na přání klienta. Rozsah vyšetření určí poradce na základě rozhovoru s klientem a posouzení konkrétního rizika. Poradce také vysvětlí, kdy má test po možné rizikové situaci smysl a zda bude potřeba vyšetření později zopakovat.

Pro širokou veřejnost zpřístupníme v Domě světla v Praze také úterní termín, který je běžně určen ukrajinsky hovořícím klientům. Ostatní checkpointy zůstanou otevřené v běžných provozních hodinách. Přehled testovacích míst a jejich aktuální provozní dobu najdete na www.hiv-testovani.cz.

Osvětové tramvaje ke Světovému dni boje proti AIDS

U příležitosti Světového dne boje proti AIDS, který připadá na úterý 1. prosince 2026, připravujeme s dopravními podniky několika českých měst osvětové tramvaje. Ve speciálních vozech medici a dobrovolníci cestujícím nabídnou poradenství, preventivní balíčky a odpovědi na otázky týkající se HIV. Konkrétní města a termíny najdete v průběhu listopadu na našem webu a na sociálních sítích.

Světlo pro AIDS

V rámci iniciativy Světlo pro AIDS se 1. prosince rozsvítí červeně:

- Tančící dům, Dům světla ČSAP, Libeňský zámeček, ČVUT FEL a Žižkovská televizní věž v Praze,
- Moravské divadlo v Olomouci a
- Mahenovo divadlo v Brně.

Červené světlo připomene oběti AIDS a vyjádří podporu lidem žijícím s HIV. •

— **PŘIPRAVILA MARKÉTA**

12. Český kongres o HIV / AIDS

PLZEŇSKÝ KONGRES DÁ PROSTOR ZKUŠENOSTEM LIDÍ ŽIJÍCÍCH S HIV

Novinky v léčbě a prevenci, kvalita života i spolupráce zdravotních a sociálních služeb budou tématy 12. Českého kongresu o HIV/AIDS, který se uskuteční 19.–21. listopadu 2026 v Plzni. Letos nabídne o den více pro odborné přednášky a sdílení zkušeností z praxe. Do diskuse se opět zapojí také Česká společnost AIDS pomoc.

Program akce zahrnuje novinky v diagnostice a léčbě, prevenci a testování, ale také témata z oblasti duševního zdraví, diskriminace a právní otázky. Věnovat se bude také kvalitě života lidí žijících s HIV a jejich zkušenostem se zdravotní péčí. Tedy tématům, která řešíme při každodenní práci v ČSAP.

Léčba z pohledu pacientů

Robert Hejzák, bývalý předseda představenstva ČSAP, vystoupí s příspěvkem **Dlouhodobě působící léčba očima pacientů**, který představí především výsledky studie Ask Us.

Za každou debatou o léčbě stojí konkrétní lidé a jejich každodenní život. Vedle medicínských poznatků proto potřebujeme znát i očekávání pacientů, jejich preference a otázky, které s léčbou spojují. Ty jsou vedle účinnosti a bezpečnosti léčby důležité při rozhodování o její podobě i při otevřené komunikaci mezi pacienty a zdravotníky.

Stigmatizace a nový národní plán

Kongres se zaměří také na přetrvávající stigmatizaci, která lidem žijícím s HIV zasahuje do osobního života, duševního zdraví, přístupu ke zdravotní péči i pracovního uplatnění. Účastníci budou diskutovat o konkrétních možnostech jejího omezování. Na programu bude rovněž představení a diskuse o novém národním plánu boje proti HIV, který by měl zahrnout také destigmatizaci a problematiku pozdních diagnóz HIV, včetně záchytů až ve stadiu AIDS.

Co účast přinese našim klientům

Další kolegové z ČSAP se na kongresu seznámí s aktuálními poznatky a vymění si zkušenosti s odborníky z dalších oborů. Využít je mohou v poradenství i při podpoře klientů, u nichž se zdravotní obtíže pojí s psychickou zátěží, sociální nejistotou nebo diskriminací. Pro člověka, který takovou situaci řeší, je podstatné, aby jednotlivé služby dokázaly spolupracovat a navazovat na sebe.

Do diskuse zároveň přineseme vlastní zkušenosti z práce s klienty a upozorníme na překážky, se kterými se lidé žijící s HIV setkávají.

Podrobnosti a aktuální program najdete na webu kongresu: https://hiv-kongres.cz/page/zakladni-informace ↗ ●

— **PŘIPRAVILA MARKÉTA**

Tabletová PrEP jednou měsíčně

JEDNA TABLETA ZA MĚSÍC MÍSTO KAŽDODENNÍHO UŽÍVÁNÍ

Tak by v budoucnu mohla vypadat další možnost prevence HIV. Vědci ji zkoumají u přípravku alimatravir, známého také jako MK-8527. Na schválení si ještě musíme počkat, jeho výrobce se už ale snaží zajistit jeho dostupnost v zemích, kde je prevence nejvíce zapotřebí.

Pro lidi, kterým nevyhovuje každodenní užívání tablet nebo injekční PrEP, by měsíční pilulka mohla znamenat vítanou změnu. PrEP neboli preexpoziční profylaxe je užívání léků k prevenci nákazy HIV u lidí, kteří s HIV nežijí. Alimatravir se vyvíjí právě pro tento účel.

Co zatím víme o účinku a bezpečnosti

Cílem je, aby jediná tableta poskytovala ochranu před HIV-1 po celý měsíc. Podle předpokladů výrobce, které vycházejí z dosavadních dat, by ochrana mohla nastupovat už přibližně do hodiny po užití. Jde však zatím o odhad, nikoli o klinicky potvrzenou účinnost. Alimatravir zasahuje do množení viru několika mechanismy: narušuje činnost reverzní transkriptázy, enzymu, který HIV potřebuje k přepisu své genetické informace.

Povzbudivé výsledky přinesla studie fáze 2 se 350 účastníky ve věku 18 až 65 let, kteří měli nízkou pravděpodobnost vystavení HIV. Po dobu šesti měsíců dostávali jednou měsíčně různé dávky alimatraviru nebo placebo, tedy přípravek bez účinné látky. Výskyt nežádoucích účinků byl v obou skupinách podobný. Vědci nezaznamenali klinicky významné změny laboratorních hodnot, včetně počtu CD4 buněk, které jsou důležitou součástí imunitního systému. Studie se ale soustředila především na bezpečnost a chování léku v těle, nikoli na důkaz ochrany před nákazou.

Účinnost a bezpečnost nyní ověřují dvě rozsáhlé studie fáze 3. EXPrESSIVE-10 se zaměřuje na dospívající dívky a mladé ženy v Keni, Jihoafrické republice a Ugandě. EXPrESSIVE-11 zahrnuje lidi s vyšší pravděpodobností vystavení HIV v 16 zemích. Výsledky obou studií budou zásadní pro případné schválení přípravku.

Dostupnost se řeší už během vývoje

Vedle výsledků studií bude rozhodovat i to, ke komu se nová prevence dostane. Merck, mimo USA a Kanadu známý jako MSD, proto uzavřel licenční dohody bez licenčních poplatků se sedmi výrobci generických léků: čtyřmi v Indii a třemi v subsaharské Africe. Dohody pokrývají 129 zemí s nízkými a středními příjmy, na které připadá převážná část nových diagnóz HIV ve světě. ●

Pokračování článku si můžete přečíst na stránce: https://bit.ly/PrEP_Mesicne ↗

Zdroj: https://bit.ly/i-base_Merck_PrEP ↗

— **PŘIPRAVILA VERONIKA**

NEPŘIPADÁM SI NIČÍM VÝJIMEČNÁ
Rozhodně ne tím, že jsem HIV pozitivní
Moderní léčba dokáže snížit množství viru HIV v krvi pacienta na nezjistitelnou úroveň.
Takový člověk může žít zcela plnohodnotný život a dokonce může počít a porodit zdravé dítě.
O diagnostice a léčbě HIV se vždy poraďte se zdravotnickým odborníkem.
testujsevcas.cz
Gilead Sciences s.r.o., Pujmanové 1753/10a, Nusle, 140 00 Praha 4, IČO: 242 68 551
CS-UNB-0673
GILEAD

HIV a skrytá rizika cukrovky

ČÍSLO NA VÁZE NEŘEKNE O NAŠEM ZDRAVÍ VŠECHNO

U lidí žijících s HIV mohou podle nové studie souviset s rizikem cukrovky i změny v tukové tkáni, přestože nejsou obézní a mají HIV díky léčbě pod kontrolou. Vědci z Kalifornské univerzity v San Francisku zkoumají, zda by tyto skryté změny mohl v budoucnu odhalit krevní test.

Co se děje pod povrchem

Výzkumníci porovnali vzorky krve a tukové tkáně 46 lidí s dobře kontrolovanou infekcí HIV a 74 lidí bez HIV. Nikdo z účastníků nebyl ani obézní, ani neměl cukrovku. Přesto u lidí s HIV našli výraznější fibrózu tukové tkáně, tedy její zjizvení.

Právě tyto změny souvisely s inzulinovou rezistencí. Při ní tělo hůře reaguje na inzulin, hormon, který pomáhá regulovat hladinu cukru v krvi. Inzulinová rezistence patří mezi důležité rizikové faktory cukrovky 2. typu. Zjizvení přitom vědci pozorovali bez ohledu na tělesnou hmotnost či konkrétní typ užívaných léků na HIV.

Podrobnější pohled do tkáně odhalil také změny v aktivitě genů. Aktivnější byly ty, které souvisejí s přestavbou tkáně a imunitní reakcí. Procesy důležité pro působení inzulinu a zpracování tuků naopak vykazovaly nižší aktivitu. Tento obraz se lišil od změn známých při zjizvení tukové tkáně spojeném s obezitou. U lidí s HIV tak mohou být ve hře jiné mechanismy.

Krevní test jako výhled do budoucna

Další stopu nabídla bílkovina zvaná endotrofin. Její vyšší hladiny v krvi souvisely jak se zjizvením tukové tkáně, tak s inzulinovou rezistencí. Do budoucna by proto u lidí mohla pomoci rozpoznat, zda si jejich metabolické zdraví zaslouží větší pozornost. Zda bude možné endotrofin pro tento účel spolehlivě využívat, musí ověřit další výzkum.

Studie má totiž důležitý limit: zachytila stav účastníků pouze v jednom časovém okamžiku. Ukazuje tedy souvislost, ale nedokáže určit, zda zjizvení tukové tkáně přímo způsobuje inzulinovou rezistenci nebo vede k rozvoji cukrovky.

Zdraví se na váhu nevejde

Účinná léčba infekce HIV umožňuje lidem žít dlouhý život. S tím roste i význam péče o další oblasti zdraví, včetně metabolismu. Nové poznatky připomínají, že samotná tělesná hmotnost nestačí k posouzení rizika cukrovky. Krevní ukazatele, jako je endotrofin, by jednou mohly pomoci zachytit zvýšené riziko ještě předtím, než se nemoc projeví. ●

Zdroj: https://bit.ly/HIV_Cukrovka ↗

— **PŘIPRAVILA VERONIKA**

Kdo dostává prostor na světové konferenci o HIV?

ČSAP PODPOŘILA OTEVŘENÝ DOPIS KRITIZUJÍCÍ ZAŘAZENÍ PROGRAMU O AMERICKÉ ZDRAVOTNÍ STRATEGII NA KONFERENCI AIDS 2026

ČSAP se připojila k otevřenému dopisu, který kritizoval zařazení programu věnovaného nové americké strategii zdravotnické pomoci do konference AIDS 2026. Dopis podepsali také zástupci organizací lidí žijících s HIV, zdravotníci, vědci a další odborníci z oblasti HIV. Iniciativa získala podporu celkem 29 organizací a 63 jednotlivců z 18 zemí a regionů.

Autoři dopisu žádali vedení Mezinárodní společnosti pro AIDS (IAS), aby vysvětlilo své rozhodnutí a zajistilo prostor pro diskusi s komunitami zasaženými změnami amerického financování. Předkonferenční program se uskutečnil a provázel ho protest aktivistů. Podle zářijového vyjádření jednoho z organizátorů iniciativy zůstal samotný dopis bez odpovědi.

AIDS 2026, 26. mezinárodní konference o AIDS, se konala od 26. do 31. července 2026 v brazilském Rio de Janeiru a současně online. Setkání pořádané IAS spojilo výzkumníky, zdravotníky, politiky, zástupce občanské společnosti a lidi žijící s HIV. Pod heslem „Rethink. Rebuild. Rise." se věnovalo budoucnosti reakce na epidemii HIV v době výrazných změn financování a poskytování péče.

Sporná předkonference proběhla 26. července od 8 do 13 hodin. Program nazvaný „Transforming health assistance: Implementing U.S. government MOUs for sustainable HIV programs" pořádaly americký Bureau of Global Health Security and Diplomacy a projekt EpiC. Zaměřoval se na zavádění bilaterálních memorand mezi Spojenými státy a partnerskými zeměmi v rámci strategie America First Global Health Strategy. Podle oficiálního popisu měl představit stav těchto dohod a otevřít diskusi o udržitelnosti HIV programů s ministerstvy zdravotnictví, realizátory programů a dalšími aktéry.

Právě způsob, jakým byla tato diskuse sestavena, vyvolal kritiku. Otevřený dopis adresovaný tehdejší prezidentce IAS Beatriz Grinsztejn, výkonné ředitelce Birgit Poniatowski a správní radě upozorňoval, že zveřejněný program nedával zřetelný prostor pro kritické posouzení americké politiky ze strany postižených komunit, vědců a zdravotníků.

Autoři nezpochybňovali právo americké vlády představovat svou politiku. Ptali se však, zda jí IAS zařazením do oficiálního programu neposkytuje prestiž a institucionální legitimitu bez odpovídajícího prostoru pro kritické hlasy. Žádali veřejné vysvětlení rozhodnutí, zveřejnění kritérií pro externě financované předkonference, skutečnou diskusi se zasaženými komunitami a přezkoumání pravidel budoucích konferencí. K této výzvě se připojila také ČSAP. •

Pokračování článku si můžete přečíst na stránce: https://bit.ly/Otevreny_Dopis_IAS ↗

Plné znění dopisu: https://bit.ly/Dopis_Pro_IAS ↗

— **PŘIPRAVILA VERONIKA**

Nádorová onemocnění a život s HIV

1. DÍL - RAKOVINA PROSTATY SE MŮŽE DLOUHO SKRÝVAT

Život s HIV dnes díky účinné léčbě může trvat dlouhá desetiletí. S přibývajícím věkem se ale mění i to, čemu je potřeba věnovat pozornost. K péči o zdraví patří také prevence rakoviny a její včasný záchyt. V novém seriálu se podíváme na nádorová onemocnění v souvislosti s HIV a vysvětlíme, kdy a proč má smysl screening. Začínáme u prostaty.

Lidé žijící s HIV mají vyšší riziko některých nádorových onemocnění. To však neznamená, že jsou více ohroženi každým typem rakoviny. Vedle HIV hrají roli také věk a další individuální rizika. Právě proto je dobré při pravidelných kontrolách mluvit s lékařem i o tom, která preventivní vyšetření jsou pro vás vhodná.

Screening pomáhá hledat onemocnění ještě předtím, než se objeví příznaky. Člověk se totiž může cítit dobře, a přesto už potřebovat péči. Včasný záchyt může zvýšit šanci na úspěšnou léčbu. Podle jedné z posledních studií nastupuje rakovina prostaty u mužů s HIV o něco dříve než u těch, kteří infekci nemají. V Česku je program časného záchytu určen mužům od 50 do 69 let včetně.

Prostata nemusí vysílat varovné signály

Rakovina prostaty patří k nejčastějším zhoubným nádorům u mužů. Zpočátku přitom většinou ani nebolí, ani jinak neomezuje běžný život. Člověk tak může mít pocit, že návštěva lékaře nemá důvod. Včasný záchyt však zvyšuje šanci na úspěšnou léčbu a může znamenat i méně náročný léčebný postup.

Potíže s močením se mohou objevit až později. Samy o sobě ale rakovinu neznamenají — příčinou může být také nezhoubné zvětšení prostaty nebo jiný problém. Pokud vás trápí, proberte je s lékařem. Program časného záchytu je určen především mužům, kteří žádné příznaky nemají.

Co prozradí krevní test

Za zkratkou PSA se skrývá prostatický specifický antigen, bílkovina vytvářená prostatou. Krevní test změří její hladinu a pomůže lékaři rozhodnout, zda jsou potřeba další vyšetření. Může upozornit na nádor ještě v době, kdy člověk nepociťuje žádné obtíže. •

Pokračování článku si můžete přečíst na stránce: https://bit.ly/Serial_1_Rakovina_Prostaty ↗

Zdroje: https://www.prostascreening.cz/ ↗
https://bit.ly/aidsmap_Cancer_Screening ↗
https://bit.ly/NZIP_Prostata ↗

— **PŘIPRAVILA VERONIKA**

Dolly Parton

VELKÝ HLAS, JEŠTĚ VĚTŠÍ SRDCE

> „Všímat si druhých, přijímat je a pomoci tam, kde můžeme.“

Pomáhala prolomit mlčení kolem HIV a AIDS, zastávala se LGBTQ lidí a dětem otevírala svět knih. Dolly Parton po sobě zanechala mnohem víc než slavné písně. Její příběh připomíná, jakou sílu může mít popularita spojená s laskavostí a ochotou pomáhat.

Když se na přelomu osmdesátých a devadesátých let mluvilo o HIV a AIDS, lidské příběhy často zanikaly za strachem a předsudky. Dolly Parton pomáhala obracet pozornost zpět k lidem. Její produkční společnost Sandollar Productions podpořila vznik dokumentu Common Threads: Stories from the Quilt z roku 1989. Prostřednictvím přikrývky složené ze vzpomínek – AIDS Memorial Quilt – film vyprávěl o životech těch, kteří zemřeli v souvislosti s AIDS, i o jejich blízkých. Připomínal, že za každým jménem stojí člověk, vztahy a příběh, který si zaslouží být vyslyšen. Dokument získal Oscara za nejlepší dokumentární film.

Dolly Parton, Zdroj: Wikipedie

Prolomit mlčení

Dolly nezůstala u jednoho projektu. Přispěla také na charitativní album Red Hot + Country a v roce 1994 se zapojila do osvětové kampaně Break the Silence. Svůj hlas a popularitu tak využila i k tomu, aby se o HIV a AIDS více mluvilo. Její podpora měla konkrétní podobu: film, hudbu a veřejnou osvětu

Právě schopnost oslovit široké publikum dávala této pomoci zvláštní význam. Country hvězda přinášela téma také lidem, kteří by dokument nebo osvětovou kampaň o HIV jinak možná minuli. Vedle závažnosti epidemie pomáhala připomínat i lidskou důstojnost a potřebu porozumění.

Každý má právo být sám sebou

Stejně přirozeně mluvila Dolly o přijetí LGBTQ lidí. V rozhovoru s moderátorkou Joy Behar v roce 2009 vysvětlovala, že bychom neměli druhé předělávat, ale dovolit jim být sami sebou a mít je rádi takové, jací jsou. Když přišla otázka na manželství stejnopohlavních párů, odpověděla souhlasně a s typickým humorem dodala, že přece mohou v manželství trpět jako všichni ostatní.

Její otevřenost vycházela také z víry. V rozhovoru s Larrym Kingem v roce 2016 zdůrazňovala, že bychom k sobě měli být laskavější a více se přijímat. •

Pokračování článku si můžete přečíst na stránce: https://bit.ly/Dolly_Parton_Boj_S_HIV ↗

Zdroje: www.dollyparton.com/philanthropy ↗

https://bit.ly/Pribehy_Z_Prikrivky ↗

https://imaginationlibrary.com/ ↗

— **PŘIPRAVILA MARKÉTA**

Jedna tableta týdně by mohla změnit každodenní život s HIV

NOVÁ LÉČBA V KLINICKÝCH STUDIÍCH ZATÍM OBSTÁLA

Jedna tableta týdně místo každodenního užívání léků. Tak by v budoucnu mohla vypadat léčba části lidí žijících s HIV. Dvě klinické studie ukázaly, že testovaná kombinace islatraviru a lenakapaviru dokázala po dobu 48 týdnů udržet virus pod kontrolou srovnatelně s dosavadní každodenní léčbou. Na schválení ale zatím čeká.

Každodenní tableta může být pro někoho snadno zvládnutelným návykem, pro jiného nepříjemnou připomínkou diagnózy. Týdenní režim by tuto povinnost omezil na jediný den v týdnu. Ve studii, která sledovala i zkušenosti účastníků, většina lidí po přechodu z každodenní léčby uvedla větší spokojenost.

Testovaná tableta obsahuje dvě účinné látky, islatravir a lenakapavir. Každá brání množení HIV jiným způsobem a jejich vlastnosti umožňují podávání jednou týdně.

Co ukázaly dvě klinické studie

Do studií třetí fáze ISLEND-1 a ISLEND-2 bylo zařazeno celkem 1 186 lidí, kteří už měli HIV díky léčbě pod kontrolou. Výzkumníci zjišťovali, zda přechod na týdenní tabletu udrží její účinnost.

Studie ISLEND-1 zahrnovala 560 lidí, kteří nejméně šest měsíců úspěšně užívali přípravek Biktarvy. Po 48 týdnech mělo nedetekovatelnou virovou nálož 93,4 procenta účastníků, kteří přešli na týdenní tabletu, a 92,4 procenta těch, kteří pokračovali v původní léčbě.

Ve studii ISLEND-2 bylo zařazeno 626 lidí ze 13 zemí, kteří užívali různé standardní režimy každodenní léčby. Po 48 týdnech mělo virovou nálož pod kontrolou 95,2 procenta účastníků s týdenní tabletou a 95,5 procenta těch, kteří zůstali u dosavadní léčby. V obou studiích tak nový režim splnil stanovená kritéria srovnatelné účinnosti.

Nedetekovatelná virová nálož znamená, že množství viru v krvi je pod hranicí zachytitelnou použitým testem. HIV však z těla nemizí a léčba musí pokračovat.

Větší spokojenost s léčbou

Ve studii ISLEND-2 téměř dvě třetiny lidí po přechodu na týdenní tabletu hodnotily předchozí každodenní režim jako větší zátěž. Po 48 týdnech bylo s týdenní léčbou spokojenějších nebo mnohem spokojenějších více než 75 procent účastníků. Přibližně tři procenta naopak upřednostňovala původní režim.

Bezpečnost léku

Týdenní léčba byla ve studiích obecně dobře snášena. Mezi nejčastější nežádoucí účinky patřily bolest hlavy, nevolnost a průjem. Výzkumníci nezaznamenali významné změny hmotnosti ani pokles počtu imunitních buněk CD4.

Počty imunitních buněk vědci sledovali také kvůli zkušenostem z dřívějších studií. Vyšší dávky islatraviru v nich vedly k poklesu některých bílých krvinek. Při nižší dávce použité v nynějších studiích se tento problém během prvních 48 týdnů nepotvrdil. •

Pokračování článku si můžete přečíst na stránce: https://bit.ly/Tableta_Tydne_HIV ↗

Zdroj: https://bit.ly/Aidsmap_Tableta_Tydne ↗

— **PŘIPRAVILA VERONIKA**

Střípky ze světa vědy

SLEDUJTE S NÁMI NOVINKY

Jak si HIV otevírá dveře

HIV se dokáže ukrýt i v klidových imunitních buňkách, které byly dlouho považovány za odolné vůči nákaze. Výzkum Queen Mary University of London ukázal, že do nich virus proniká při přímém přenosu z jedné buňky do druhé.

Virus přitom využije buněčné mechanismy, dočasně si otevře cestu do jádra a vloží svou genetickou informaci do DNA. Tak může vznikat latentní rezervoár: buňky, v nichž HIV dlouhodobě přežívá skrytý před imunitou i léčbou.

Co to znamená v praxi?

Objev současnou léčbu nemění. Pomáhá však vysvětlit, proč je tak těžké HIV z těla zcela odstranit, a může nasměrovat vývoj postupů, které se zaměří právě na jeho skryté rezervoáry..

Zdroj: https://bit.ly/HIV_Cesta ↗

— **PŘIPRAVILA VERONIKA**

Co o výskytu HIV prozrazuje kanalizace

Odpadní voda může zdravotníkům nabídnout anonymní přehled o výskytu HIV v jednotlivých komunitách. Naznačuje to americká studie založená na více než 2 000 vzorcích z 15 texaských měst.

Množství genetického materiálu HIV ve vzorcích odpovídalo počtu lidí žijících s HIV v dané oblasti. Výzkumníci zároveň dokázali odlišit skutečné stopy viru od podobného materiálu používaného v laboratořích, který by mohl měření zkreslit.

Co to znamená v praxi?

Metoda nesleduje jednotlivce. Pokud její spolehlivost potvrdí další studie, mohla by pomoci rychle odhalit oblasti, kde je vhodné posílit testování, prevenci nebo osvětu.

Zdroj: https://bit.ly/Poznatky_Z_Kanalizace ↗

Česká společnost AIDS pomoc, z.s., Dům světla, Malého 282/3, 186 00, Praha 8 - Karlín,
tel: 224 814 284, mail: info@aids-pomoc.cz nebo www.zijupozitivne.cz, BEZPLATNÁ LINKA AIDS POMOCI 800 800 980,
Newsletter POZITIVNĚ! je evidován MK ČR pod číslem E 21338.

ČSAP

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Ministerstvo zdravotnictví

Tento zdravotně výchovný materiál byl vydán za finanční podpory Ministerstva zdravotnictví a Magistrátu hlavního města Prahy.